



13 augusti 2011

PRESSMEDDELANDE från Riksförbundet Svensk Trädgård

Riksförbundet Svensk Trädgård delar ut Kungliga Patriotiska Sällskapets trädgårdsmedaljer

Under Riksförbundet Svensk Trädgårds Sommarmöte i Kungsbacka 12-14 augusti, som arrangerades av den lokala trädgårdsföreningen Kungsbacka Trädgårdsvänner, utdelades Kungl. Patriotiska Sällskapets medaljer "för förtjänster om trädgårdsodling".

I år belönas Karin Görling, Stefan Mattson och Viktor Trajkovski med följande motiveringar:
" Kungl. Patriotiska Sällskapets trädgårdsmedalj tilldelas Karin Görling. Hon har både som förlagsredaktör och som chefredaktör för tidningen Hemträdgården gjort betydande insatser för trädgårdsbranschens utveckling och för den breda folkbildningen inom trädgårdsområdet."

" Kungl. Patriotiska Sällskapets trädgårdsmedalj tilldelas Stefan Mattson. Som stadsträdgårdsmästare i Enköping har han stått för inspiration och nydaning inom offentlig grön miljö. Enköping har under hans tid blivit Sveriges ledande trädgårdsstad, vilket också bidrar till kommunens positiva utveckling som turistmål. Hans verksamhet har även påverkat andra stadsträdgårdsmästare och andra städers gröna miljö, både inom och utom Sverige."

" Kungl. Patriotiska Sällskapets trädgårdsmedalj tilldelas Viktor Trajkovski för hans unikt stora insatser för svensk växtförädling som chef för Balsgård (Sveriges lantbruksuniversitets Balsgård växtförädling och bioteknik). Med entusiasm, kreativitet och framsynthet har han under många år försett våra plantskolor och hemträdgårdar med nya frukt- och bärsorter."

Presentationer finns på följande sidor. Pressbilder finns på hemsidan www.tradgard.org, under Press.

Stefan Mattson som inte kan närvara vid Svensk Trädgårds sommarmöte kommer att få ta emot sin medalj under hösten.

För mer information kontakta Inger Ekrem, förbundsdirektör, Svensk Trädgård, tel 0705-33 33 57, inger.ekrem@tradgard.org, eller Stella Westerlund, marknadsansvarig, tel 0703-85 40 50, stella.westerlund@tradgard.org

Om Kungl. Patriotiska Sällskapet, se www.kunligapatriotiskasallskapet.se.

Riksförbundet Svensk Trädgård – mötesplatsen för alla trädgårdsintresserade fritidsodlare – är Sveriges största trädgårdsorganisation med 164 lokala trädgårdsföreningar i hela landet och ca 32 000 medlemmar. Tidningen *Hemträdgården* kommer ut med 6 nr per år. www.tradgard.org

Kungl. Patriotiska Sällskapets medalj "För förtjänster om trädgårdsodling", bilaga till pressmeddelande från Riksförbundet Svensk Trädgård 13 aug 2011

Landskapsarkitekt Karin Görling, chefredaktör för Riksförbundet Svensk Trädgårds tidning Hemträdgården 1997-2010

Motivering: " Kungl. Patriotiska Sällskapets trädgårdsmedalj tilldelas Karin Görling. Hon har både som förlagsredaktör och som chefredaktör för tidningen Hemträdgården gjort betydande insatser för trädgårdsbranschens utveckling och för den breda folkbildningen inom trädgårdsområdet."

Presentation

Karin Görling började redan under sina studier till landskapsarkitekt på 1970-talet att skapa nätverk inom trädgårdssverige. Hennes gröna kunskapsnät innefattar människor från hela hennes yrkesaktiva tid, från studietiden i Alnarp och Ultuna ända fram till idag och till de nyutexaminerade inom branschen som Karin Görling tagit under sina vingars beskydd och fungerat som mentor för. I början av sin yrkeskarriär arbetade hon en period som lärare vid Säbyholms trädgårdsskola och sedan som trädgårdskonsult på Hushållningssällskapet i Uppsala. Sedan gick hon vidare till det skrivna trädgårdsordet.

Karin Görling besitter ovärderliga egenskaper: stor allmän trädgårds- och växtkännedom, förmåga att ständigt producera innovativa artikel- och bokidéer, nyfikenhet, människointresse, "nätverkandet" som karaktärsdrag och en kärlek till det svenska språket. Detta sammantaget har gjort henne till en synnerligen begåvad redaktör.

Karin Görling har skapat kvalitativ kurslitteratur som påverkat trädgårdsmänniskor under tre decennier. Hon insåg snabbt vilka titlar som saknades i Sverige (via sina arbeten som lärare och som konsulent) och såg till att dessa skrevs och följde aktuella läroplaner. Se nedan några exempel på böcker som hon varit redaktör och projektledare för under sin tid hos LT:s förlag. Hon initierade och genomförde bland annat det stora bokprojektet Kulturväxtlexikon. Som kuriosum kan nämnas att hon också var redaktör för det stora projektet med Jägarförbundets studiematerial för Jägarexamen.

Som chefredaktör för tidningen Hemträdgården under 13 år har Karin Görling rönt stor uppskattning. Hemträdgården har varit tongivande och inspirerande för trädgårdssverige under hennes redaktörskap. Innovativa idéer och teman har gjort att artiklar i tidningen kunnats samlas i särtryck, som idag används som kurslitteratur vid Sveriges trädgårdsmästarutbildningar m.m.

Karin Görlings målsättning har varit att försöka ge alla – från norr till söder, från nyblivna till erfarna trädgårdsmänniskor – artiklar med både bredd och djup. Att locka till njutning och att öka vetandet hos läsaren har varit en viktig ledstjärna.

Boktitlar för fritidsodlare:

Beskärningsboken, Ettåriga trädgårdsväxter, Gammaldags rosor i dagens trädgårdar, Kompostboken, Koloniträdgårdsboken, Linnés trädgårdar, Odlar giffritt i trädgård, Odlar på litet land, Trädgårdslycka Växthusboken

Boktitlar för skolor och yrkesfolk:

Gräs i matta och äng, Grönsaksodling, Odlar bär, Odlar köksväxter på friland, Mark – Jord, Perennboken med växtbeskrivningar, Skolträdgårdens ABC, Trädgårdens växtskydd, Växtnäring - Gödsling

Kungl. Patriotiska Sällskapets medalj "För förtjänster om trädgårdsodling", bilaga till pressmeddelande från Riksförbundet Svensk Trädgård 13 aug 2011

Stefan Mattson, stadsträdgårdsmästare i Enköping 1982-2007

Motivering: " Kungl. Patriotiska Sällskapets trädgårdsmedalj tilldelas Stefan Mattson. Som stadsträdgårdsmästare i Enköping har han stått för inspiration och nydaning inom offentlig grön miljö. Enköping har under hans tid blivit Sveriges ledande trädgårdsstad, vilket också bidrar till kommunens positiva utveckling som turistmål. Hans verksamhet har även påverkat andra stadsträdgårdsmästare och andra städers gröna miljö, både inom och utom Sverige."

Stefan Mattson som inte kan närvara vid Svensk Trädgårds sommarmöte kommer att få ta emot sin medalj under hösten.

Presentation

Under sina 25 år som stadsträdgårdsmästare i Enköping har Stefan Mattson varit en drivande kraft i kommunens gröna förvandling. Under hans ledning har Enköping blivit känt som en av de mest intressanta svenska trädgårdsstäderna, uppskattad av både av trädgårdsintresserad allmänhet och yrkesverksamma trädgårdsmästare i jämförbara positioner. Inte minst har invånarna i Enköping blivit stolta över sin stad och fungerar alla som guider när turisterna kommer för att njuta av grönskan. Stor uppskattning får också de kartor med växtförteckningar som finns för besökarna att fritt plocka med sig från alla parker – en idé som ger besöken i Enköping en extra kunskap.

Stefan Mattson har genom genomtänkta val och noggrann planering samt en kunnig och lojal arbetskraft förmått att utveckla användning av växtmaterial i offentlig miljö. Man låter sig imponeras i länder som Holland, Tyskland och England, både yrkesverksamma och allmänhet från närbelägna länder besöker staden för att hämta kunskap.

Utvecklingen i Enköping har han lyckats med under de strama ekonomiska förhållanden som råder i de flesta svenska kommuner. Han har utvecklat skötselplaner och metoder som dels är ekologiska dels ekonomiskt försvarbara. Det är klimatsmart och värt att ta efter även för fritidsodlare och det bidrar till en grönare miljö och ökad förståelse för hur naturen fungerar. På så vis har han också lockat efterföljare i många svenska städer som även de utvecklas och får en grönare stadsmiljö.

Stefan Mattson har generöst tagit emot studiegrupper, besök och trädgårdselever, föreningar och skolor under dessa år och tålmodigt berättat om sin verksamhet. Hans inspiration och kunnande har förgyllt många kongresser och seminarier kring "Växtval och användning av växter, främst perenner, i offentlig miljö". Även internationell press har besökt Enköpings parker och de är mycket omskrivna och uppskattade. Han har också genom sitt nytänkande lockat till sig försök med olika växtmaterial i kommunens parker.

Stefan Mattson har arbetat som stadsträdgårdsmästare i Enköping under 25 år. Han slutade 2007 och arbetar sedan dess med den gröna utvecklingen på bostadsbolaget Svenska Bostäder, som med hans hjälp satsar på att skapa gröna och blommande bostadsgårdar och bostadsmiljöer. Ett exempel är Skärholmens Perennpark, som snart invigs, med en yta av 7500 kvadratmeter, designad av holländaren Piet Oudolf, vars växtval också inspirerat Enköpings parker.

Kungl. Patriotiska Sällskapets medalj "För förtjänster om trädgårdsodling", bilaga till pressmeddelande från Riksförbundet Svensk Trädgård 13 aug 2011

Statshortonom Agronomie dr. Viktor Trajkovski, chef för Balsgård växtförädling och bioteknik 1978-2003

Motivering: ” *Kungl. Patriotiska Sällskapets trädgårdsmedalj tilldelas Viktor Trajkovski för hans unikt stora insatser för svensk växtförädling som chef för Balsgård (Sveriges lantbruksuniversitetets Balsgård växtförädling och bioteknik). Med entusiasm, kreativitet och framsynthet har han under många år försett våra plantskolor och hemträdgårdar med nya frukt- och bärsorter.*”

Presentation

Viktor Trajkovski är född Sofia i Bulgarien och började sin bana i växtriket med studier på Agricultural University i Skopje i dåvarande Jugoslavien. Han studerade i Sverige och blev hortonom i Uppsala 1970, avlade agronomie doktorexamen i Uppsala 1975 och blev statshortonom 1978.

Viktor Trajkovski utsågs 1978 till chef för Balsgård (Sveriges lantbruksuniversitetets Balsgård växtförädling och bioteknik) där han varit aktiv med växtförädling redan från 1973. Han arbetade mycket med förädling av svarta vinbär, vilket resulterade i nya bättre, mer resistent sorter för såväl yrkesodling som för plantskolor (sorterna Storklas, Polar, Interkontinental) och surkörsbär (Kirsas, Nordia). Även många andra växtslag utvecklades med hjälp av hans entusiasm, kreativitet och framsynthet. Han fick Balsgård att "blomma" under många år och våra plantskolor och hemträdgårdar fick nya sorter av vinbär, plommon, äpple, havtorn, lingon, blåbär, havtorn, körsbär och annat.

Redan tidigt insåg Viktor Trajkovski vikten av att bredda den genetiska basen för Balsgårds växtförädlingsarbete och etablerade ett fruktbart samarbete med många länder såväl i öst (främst Ryssland) som väst (främst England och USA). Han står som författare eller medförfattare till många hortikulturella avhandlingar om växtförädling. Han var också aktiv i att hjälpa växtförädlarna i Litauen och Lettland och har betytt mycket för dem i en värld av förändring.

För att förse den svenska marknaden med friska virusfria plantor var Viktor Trajkovski drivande i etableringen av Elitplantstationen på Balsgård som betytt och betyder mycket för såväl yrkesodling som hemträdgårdar. Han var dessutom dess verksamhetsledare under många år. Stiftarna för denna viktiga verksamhet för alla odlare är LRF-GRO*, SLU*, Riksförbundet Svensk Trädgård och Koloniträdgårdsförbundet.

Viktor Trajkovski skapade också ett nära samarbete med frukt och bärindustrin vilket gav möjligheter i deras utveckling av nya produkter samtidigt som det gav ekonomiska medel för mer växtförädling och fler studenter på Balsgård. Utan hans arbete skulle situationen för såväl yrkesodlare av frukt och bär som hemträdgårdsodlare vara fattigare jämfört med vad den är idag. Viktigt är att poängtera att hans engagemang var lika stort för hemträdgårdsodlingen som för yrkesodlingen.

I sitt arbete framstår han som en sann visionär, en problemlösare som står för nytänkande, alltid positiv och entusiasmerande.

Sedan Viktor Trajkovski lämnade Balsgård 2003 har han byggt upp ett vackert besökscenter på Söderåsen med provodlingar av nya sorter från olika länder, för såväl trädgårdsfolk som trädgårdsnäringen.

* LRF-GRO Lantbrukarnas Riksförbund – Gröna näringens Riksorganisation, SLU Sveriges lantbruksuniversitet